

**УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА
ЛЬВІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

ЗВІТ

**ПРО РОБОТУ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА
У 2021 РОЦІ**

2022 р.

Управління охорони історичного середовища (далі – УОІС), утворене для забезпечення правових, організаційних, соціальних та економічних відносин у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру історичного середовища міста.

БАЧЕННЯ

Управління охорони історичного середовища – координатор обачного оновлення та збереження історичної спадщини м. Львова.

МІСІЯ

Зберегти та відновити багатонаціональну культурну спадщину міста для наступних поколінь, забезпечити комфортне проживання мешканцям історичного міста.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ

Основними завданнями управління є:

- організація та супровід ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини (служба замовника);
- організація та координація робіт щодо виявлення, моніторингу та інформування про належність будинків до пам'яток культурної спадщини;
- здійснення заходів з метою захисту пам'яток культурної спадщини на підставі відповідних нормативно-правових актів та наданих повноважень;
- інформаційно-просвітницька робота.

НАПРЯМКИ РОБОТИ УПРАВЛІННЯ

В управлінні є два відділи.

Відділ охорони та використання об'єктів культурної спадщини виконує такі основні функції: надання висновків щодо відповідних програм та проектів в історичному ареалі, юридичний супровід, організація та проведення тендерних закупівель, заходи у випадку порушення пам'яткоохоронного законодавства.

Відділ обліку та моніторингу об'єктів культурної спадщини виконує такі основні функції: організація та супровід проведення реставраційно-ремонтних робіт, укладання охоронних договорів, надання інформації щодо обліку об'єктів культурної спадщини.

Управління здійснює просвітницьку роботу з власниками і користувачами пам'яток, інформаційні заходи для популяризації пам'яткоохоронної справи.

ЗБЕРЕЖЕННЯ, РЕСТАВРАЦІЯ ТА ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.

ВИКОНАННЯ УПРАВЛІННЯМ РОБІТ, ПРОЕКТІВ, ЗАВДАНЬ У 2021 РОЦІ.

ОПРАЦЮВАННЯ ЗВЕРНЕНЬ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

За звітний період на розгляд в управління надійшло **4689** звернень, заяв і документів.

Діаграма 1. Динаміка надходження в управління звернень, заяв та документів у 2018-2021рр.

За результатом розгляду окремих категорій звернень:

- підготовлено **177** висновків щодо проектної документації на проведення ремонтно-реставраційних робіт (в тому числі 45 паспортів опорядження фасадів);
- розглянуто **877** проекти на встановлення вивісок та надано відповідні висновки;
- розглянуто **53** проектів розміщення літніх майданчиків біля стаціонарних закладів ресторанного господарства (у т. ч. проекти на встановлення малих архітектурних форм) та надано відповідні висновки;
- надано **35** довідок про коефіцієнт культурної цінності пам'яток культурної спадщини,
- надано **224** висновків щодо можливості передачі пам'ятки (її частини) у володіння, користування чи управління.

Управління підготувало 10 проектів рішень, які були прийняті Виконавчим комітетом Львівської міської ради, а саме:

- підготовка пропозицій до ухвали «Про розмежування повноважень між виконавчими органами Львівської міської ради» від 08.07.2021 року №1081;
- «Про передачу на баланс Львівського національного університету імені Івана Франка проектно-кошторисної документації за робочим проектом “Ремонтно-реставраційні роботи будинку на вул. Валовій, 18 (пл. Соборна, 3-А) у м. Львові“ та витрат, пов'язаних з виготовленням проекту» від 12.02.2021 року №45;
- «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету від 11.09.2020 № 798» від 12.02.2021 року № 46;
- «Про передачу на баланс ДП “Національний академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької“ проектно-кошторисної документації на об'єкт будівництва “Ремонтно-реставраційні роботи даху будівлі театру на вул. Лесі Українки, 1 у м. Львові“» від 10.09.2021 року № 778;
- «Про надання ЛКП “Бюро спадщини“ функцій замовника послуг на постачання/закупівлю електричної енергії на об'єкт “Капітальний ремонт території площі Коліївщини“ у 2021 році» від 08.10.2021 року № 905;
- «Про облаштування території Личаківського військового цвинтаря» від 08.10.2021 № 904;
- «Про затвердження Положення про управління охорони історичного середовища Львівської міської ради та його структури» від 08 .10 .2021 року № 891;
- «Про погодження меж історичного ареалу м. Львова» від 22.10.2021 року № 924;
- «Про внесення змін до ухвали міської ради від 26.12.2019 № 6116 “Про затвердження Програми проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків – пам'яток культурної спадщини на території м. Львова у 2020-2022 роках“» від 04.11.2021 року №1584;
- «Про відновлення тротуарного покриття біля будинку № 66 на вул. І. Франка» від 26.11.2021 року № 1064;
- «Про затвердження примірних форм розпорядження та припису щодо охорони пам'яток культурної спадщини на території Львівської міської територіальної громади» від 24.09.2021 року № 847.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Укладено **266** охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (їх частини) з власниками (користувачами) пам'яток та укладено **52** попередніх договорів про укладення в майбутньому охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (їх частини) з користувачами пам'яток архітектури.

Виготовлено актів техстану (за результатами візуального обстеження) на житлові приміщення (частини пам'яток культурної спадщини) **58**.

Підготовлено та організовано роботу **7** засідань адміністративної комісії при виконавчому комітеті Львівської міської ради (утворена Рішенням виконкому № 228 від 02.03.2018 р.), на якій розглянуто **39** питань. За результатами роботи комісії складено постанов на **18** фізичних осіб на суму **30600** грн, прийнято рішення щодо накладення штрафних санкцій на юридичні особи на суму **34000** грн. Складено **39** протоколів, **18** постанов, **128** приписів (з них **49** щодо укладення охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини (їх частини).

В рамках реалізації проекту «100 років модернізму у Львові» в межах реалізації програми «Львів 2020-2021: Фокус на культуру» опрацьовано облікову документацію на **20** об'єктів, а саме:

1. Вітовського Д., 39
2. Героїв Майдану, 18
3. Герцена О., 5
4. Гнатюка В., 4
5. Грецька, 5
6. Дорошенка П., 53
7. Дорошенка П., 57
8. Дорошенка П., 59
9. Дорошенка, 51
10. Київська, 10
11. Київська, 34
12. Кубійовича В., 22
13. Кубійовича В., 28
14. Кубійовича В., 32
15. Людкевича С., 2
16. Людкевича С., 4
17. Людкевича С., 5
18. Саксаганського П., 6
19. Туган-Барановського, 36
20. Франка І., 148

Також, встановлено ознакування (інформаційні знаки) на пам'ятках культурної спадщини місцевого значення, зразок яких затверджено рішенням виконавчого комітету Львівської міської ради від 29.12.2018 року № 1426. У 2021 році виготовлено для встановлення **54** інформаційні знаки на будівлях – пам'ятках, а саме на вул. вул. Нечуя-Левицького, вул. Героїв Майдану, вул. П. Ковжуна, вул. Григоровича, вул. Горбачевського, частково на вул. І. Франка.

СУДОВА ПРАКТИКА

З метою захисту пам'яток культурної спадщини управління від свого імені виступає стороною (позивачі, відповідачі) або третьою особою, яка заявляє / не заявляє самостійні вимоги на предмет спору на стороні позивача / відповідача у судах загальної юрисдикції.

До таких категорій справ належать справи: про відновлення пам'яток, про адміністративні правопорушення, про оскарження рішень, дій посадових осіб, про спонукання до вчинення дій. Взято участь у **89** судових засіданнях.

Виконавчим комітетом прийнято рішення про затвердження форм приписів щодо порушень законодавства про охорону культурної спадщини. Що дозволило

управлінню видавати приписи про зупинення виконання самовільних робіт на пам'ятках культурної спадщини.

Порушники звертались до суду щодо скасування зазначених приписів управління, зокрема щодо скасування приписів за адресами: вул. Бандери, 57, вул. Франка, 90, вул. Франка, 160. Рішеннями суду приписи визнані законними та такими що не підлягають скасуванню.

Львівським окружним адміністративним судом залишено в силі декларацію про початок виконання будівельних робіт на об'єкті: Капітальний ремонт території між будинками № 35 на вул. Староєврейській та № 3 на вул. Арсенальській.

УЧАСТЬ В РОБОТІ КОМІСІЙ, РОБОЧИХ ГРУП, СЕКТОРІВ, КОНСУЛЬТАТИВНИХ РАД

Працівники управління брали участь у роботі:

- комісії з видачі паспортів на встановлення відкритих літніх майданчиків у м. Львові біля об'єктів ресторанного господарства для здійснення підприємницької діяльності;
- робочої групи з попереднього розгляду документів для розміщення реклами та погодження проектів вивісок;
- секторі погодження інженерних мереж Львова;
- робочій групі з питань встановлення інформаційних та меморіальних таблиць;
- аукціонній комісії при управлінні комунальної власності 68 засідань, надано 36 висновків щодо можливості відчужень на пам'ятки місцевого значення);

Управління організувало роботу комісій:

- адміністративної комісії при виконавчому комітеті Львівської міської ради (утворена Рішенням виконкому № 228 від 02.03.2018 р. із змінами та доповненнями) 7 засідань, 39 питань).
- з визначення коефіцієнтів культурної цінності будинків-пам'яток архітектури, історії (5 засідань в онлайн форматі);
- комісії з визначення відповідності об'єктів культурної спадщини критеріям пам'ятки при управлінні охорони історичного середовища Львівської міської ради.

При управлінні охорони історичного середовища Львівської міської ради працювала науково-консультативна рада, яка складається з провідних науковців в галузі реставрації та збереження культурної спадщини, представників громадських організацій, членів ІКОМОС. Всі важливі питання щодо збереження об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, проекти нового будівництва чи важливих реставраційних робіт розглядались на засіданнях науково-консультативної ради. У 2020 році проведено **9** засідань науково-консультативної ради, на яких розглянуто **37** питань.

Участь у реалізації програм соціально-економічного та культурного розвитку міста

Управління та ЛКП «Бюро спадщини» брало участь у реалізації наступних програм:

- Комплексної стратегії розвитку Львова 2012-2025 рр.;
- «Програма співфінансування у 2020-2023 роках ремонту віконних та дверних заповнень житлових будинків, які розташовані на території історичного ареалу м. Львова»;
- «Програма проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків – пам'яток культурної спадщини на території міста»;
- Програма соціально-економічного та культурного розвитку м. Львова на 2020-2022 роки.

Для реалізації даних програм управління виконувало функції замовника на розроблення проектно-кошторисної документації та проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'яток архітектури, містобудування, історії, монументального мистецтва.

Супровід реалізації проектів реставрації та Програм – 56 об'єктів
Закупівлі – 102

Отримання погоджень, дозволів щодо ПКД в МКІП та ЛОДА - 40

Дозвільні документи на виконання робіт – 15

Експертиза проектів – 15

Укладення договорів та угод за результатами закупівель – 232

НА ЗАМОВЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗРОБЛЕНА ПРОЕКТНО-КОШТОРИСНА ДОКУМЕНТАЦІЯ (ПКД) НА ТАКІ ОБ'ЄКТИ:

Коригування проектно-кошторисної документації:

1. Реставраційно-ремонтні роботи даху пам'ятки архітектури місцевого значення - колишніх келій костелу Францисканок на вул. М. Лисенка, 45 (43) (охоронний № 1625).

Замовлення на виготовлення проектно-кошторисної документації для виконання реставраційно-ремонтних робіт **ХРАМІВ – об'єктів культурної спадщини:**

1. Ремонтно-реставраційні роботи комплексу колишнього костелу св. Франциска на вул. Замарстинівській, 134-А у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний № 4438-Лв.

Замовлення на виготовлення проектно-кошторисної документації для виконання реставраційно-ремонтних робіт будинків – пам'яток культурної спадщини:

1. Ремонтно-реставраційні роботи будинку на просп. Свободи, 1-3 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №5260-Лв.
2. Ремонтно-реставраційні роботи будинку на пл. Ринок, 15 у м. Львові, пам'ятки архітектури національного значення, охоронний № 326/14.
3. Ремонтно-реставраційні роботи будівлі промислової школи - пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Снопківській, 47 (вул. Кубійовича, 38) у м. Львові, охоронний № 5322-Лв (літ. А-4).
4. Ремонтно-реставраційні роботи інтер'єрів будинку на просп. Т. Шевченка, 23 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний № 5710-Лв.

Звіти про археологічні дослідження:

Отримано звіти за результатом здійснення досліджень та нагляду на об'єктах:

1. Капітальний ремонт території між вул. В. Винниченка і оборонним муром ансамблю Бернардинів.
2. Капітальний ремонт території площі Коліївщини (співфінансування по проекту "ReHERIT: Спільна відповідальність за спільну спадщину").

НА ОСНОВІ РОЗРОБЛЕНОЇ ПКД ВИКОНАНО АБО ТРИВАЄ ВИКОНАННЯ РЕМОНТНО-РЕСТАВРАЦІЙНИХ РОБІТ НА НАСТУПНИХ ОБ'ЄКТАХ, ДЕ УПРАВЛІННЯ ВИКОНУВАЛО ФУНКЦІЇ ЗАМОВНИКА, А САМЕ:

ХРАМИ (5):

1. Ремонтно-реставраційні роботи каплиці Трьох Святителів на вул. Руській, 7 у м. Львові, пам'ятки архітектури національного значення, охоронний № 332/3 (роботи завершено).; роботи завершено.

2. Реставраційно-ремонтні роботи даху пам'ятки архітектури місцевого значення - колишніх келій костелу Францисканок на вул. М. Лисенка, 45 (43) (охоронний № 1625) (2019-2020).; роботи завершено.
3. Реставраційно-ремонтні роботи пам'ятки архітектури національного значення - костелу Єзуїтів на вул. Театральній, 11, охоронний № 130028-Н; тривають роботи
4. Реставрація пам'ятки архітектури національного значення дерев'яної церкви Св. Трійці 1756 року (ох. №1388) в с. Воля Гомулецька Жовківського району Львівської області (тривають роботи).; тривають роботи
5. Ремонтно-реставраційні роботи пам'ятки архітектури національного значення - колишнього костелу Магдалини на вул. С. Бандери, 8 (10), охоронний № 345 (роботи розпочато, укладено договір підряду, отримано дозвіл на виконання будівельних робіт).; тривають роботи.

ЖИТЛОВІ БУДИНКИ (6) та ЖИТЛОВО-АДМІНІСТРАТИВНІ (2):

реставрація 8-ми житлових та житлово-адміністративних будинках – пам'ятах архітектури, а саме фасадів, скульптурного декору, балконів, кам'яного декору:

1. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. І. Франка, 43 охоронний № 1060; завершено роботи.
2. Ремонтно-реставраційні роботи будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Стефаніка, 11, охоронний № 280; роботи завершено.
3. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. П. Дорошенка, 19, охоронний № 94; тривають роботи.
4. Ремонтно-реставраційні роботи головного фасаду будинку-пам'ятки архітектури національного значення на пл. Ринок, 7, охоронний № 326/6; тривають роботи.
5. Ремонтно-реставраційні роботи фасадів будинку-пам'ятки архітектури національного значення на вул. Вірменській, 21 (вул. Друкарська, 6), охоронний № 1255; розпочато роботи, за рекомендаціями консультативної ради проведено коригування документації, здійснюється її експертиза, отримання погоджень, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2022 році.
6. Ремонтно-реставраційні роботи житлового будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Личаківській, 1, охоронний № 616; проведено закупівлю, укладено договір на виконання робіт, отримано дозвіл на виконання будівельних робіт, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2022 році.
7. Реставраційно-ремонтні роботи будинку-пам'ятки архітектури на вул. Б. Хмельницького, 11, охоронний № 360; тривають роботи.
8. Ремонтно-реставраційні роботи будинку пам'ятки архітектури на просп. Свободи, 24 (охоронний № 986); тривають роботи.

АДМІНІСТРАТИВНІ БУДИНКИ (6):

1. Ремонтно-реставраційні роботи будинку-пам'ятки архітектури на просп. Т. Шевченка, 23; тривають роботи.
2. Реставраційно-ремонтні роботи фасадів пам'ятки архітектури місцевого значення- будинку колишнього страхового товариства «Дністер» на вул. Руській, 20, охоронний № 250; тривають роботи.
3. Реставраційно-ремонтні роботи вхідного вузла з портиком та південної тераси пам'ятки архітектури національного значення - палацу на вул. М. Коперника, 15, охоронний № 1310; тривають роботи, проведено коригування документації, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2022 році.
4. Ремонтно-реставраційні роботи огорожі з брамою та офіцинами для сторожі палацу на вул. М. Коперника, 15 пам'ятки архітектури національного значення, охоронний № 1310; розпочато виконання робіт.

5. Ремонтно-реставраційні роботи даху колишньої промислової школи - пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Снопківській, 47, охоронний № 281; тривають роботи.
6. Ремонтно-реставраційні роботи будинку на пл. Ринок, 42 пам'ятки архітектури національного значення, охоронний № 326/39; проведено закупівлю, укладено договір на виконання робіт, отримано дозвіл на виконання будівельних робіт, подано пропозиції щодо продовження виконання робіт у 2022 році.

ГРОМАДСЬКІ ПРОСТОРИ, СПОРУДИ В ПРОСТОРИ (6):

1. Капітальний ремонт території площі Коліївщини (співфінансування по проекту "ReHERIT: Спільна відповідальність за спільну спадщину"); роботи завершено.
2. Капітальний ремонт гроту в парку «Високий Замок»; роботи завершено.
3. Облаштування місця пам'яті поховань на території Старого єврейського цвинтаря між вул. Базарною і вул. Клепарівською у м. Львові; тривають роботи.
4. Капітальний ремонт історичної огорожі з брамою храму св. Климентія Папи на вул. Генерала Т. Чупринки, 70; тривають роботи.
5. Капітальний ремонт території між вул. В. Винниченка і оборонним муром ансамблю Бернардинів; тривають роботи.
6. Реставрація та консервація руїн Високого Замку; тривають роботи.

ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ ПРОВЕДЕННЯ РЕМОНТНО-РЕСТАВРАЦІЙНИХ РОБІТ БАЛКОНІВ БУДИНКІВ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ НА ТЕРИТОРІЇ МІСТА ЛЬВОВА 2020-2025:

Розроблено ПКД на виконання ремонтно-реставраційних робіт балконів (14 балконів на 7 будинках):

1. Реставрація балконів та еркерів будинку-пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Я.Стецька, 4, охоронний № 905. Коригування; 7 балконів, 2 еркери; роботи завершено.
2. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку на вул. І. Огієнка, 6 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №5041-Лв.; 2 балкони; Виготовлено ПКД.
3. Ремонтно-реставраційні роботи балкону головного фасаду будинку на вул. І. Франка, 4 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №5535-Лв.; 1 балкон; Виготовлено ПКД.
4. Ремонтно-реставраційні роботи балкону головного фасаду будинку на вул. І. Франка, 2 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №5533-Лв.; 1 балкон; Виготовлено ПКД.
5. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку на вул. В. Винниченка, 26 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №4153-Лв.; 2 балкони; Виготовлено ПКД.
6. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку на вул. І. Нечуя-Левицького, 21 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №5012-Лв.; 3 балкони; Виготовлено ПКД.
7. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку на вул. Д. Донцова, 10 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №4358-Лв.; 2 балкони; Виготовлено ПКД.
8. Ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку на вул. Зарицьких, 8 у м. Львові, пам'ятки архітектури місцевого значення, охоронний №4458-Лв.; 3 балкони; Виготовлено ПКД.

Завершено ремонтно-реставраційні роботи балконів головного фасаду будинку пам'ятки архітектури місцевого значення на вул. Д. Менделєєва, 9

(охоронний № 202) **(4)**, проектування виконано у 2019 році до впровадження Програми.

Працівники управління здійснюють супровід проектування, забезпечують експертизу проекту, проводять тендерні закупівлі та здійснюють підготовку документів на отримання дозволів. Також здійснюють супровід та контроль виконання ремонтно-реставраційних робіт.

На виконання функції замовника управління провело **102** закупівлі на виконання робіт. (3 них відкриті торги - 10; спрощені закупівлі - 11; переговорні процедури - 1; закупівлі без використання електронної системи закупівель - 66; закупівлі, які оголошені але через відхилення всіх учасників або ж через відсутність учасників неуспішні: спрощені закупівлі - 7; відкриті торги - 7),

За результатами закупівель уклало **62** договори на виконання ремонтно-реставраційних робіт, з них: 18 на виконання будівельних робіт, 16 договорів на виготовлення проектно-кошторисної документації, 13 договорів на здійснення технічного та 13 авторського нагляду, 1 договір на здійснення археологічного нагляду та 1 на відшкодування експертизи проектно-кошторисної документації, а також укладено 170 додаткових угод щодо продовження виконання робіт, укладених в попередні періоди та/або внесення змін до них, разом **232** угоди.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ І ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

У рамках проекту «Спільна спадщина», за кошти Міністерства культури та національної спадщини Польщі та в рамках Стратегічної Програми Інституту Полоніка "Охорона культурної спадщини за кордоном", проведено роботи з збереження історико-культурної спадщини м. Львова, зокрема:

Реалізовано черговий (14-й етап) спільних професійних, комплексних ремонтних і реставраційних робіт на Личаківському цвинтарі, а саме оновлення 10 надгробків, 1 каплиці та 1 лавки (перелік об'єктів у додатку до звіту). Також виконано дослідження для проведення наступного 15-го етапу реставраційних робіт у 2022 році.

Проведено 3-й етап спільних професійних, комплексних ремонтних і реставраційних робіт на Янівському цвинтарі.

Виконано консерваційно-реставраційні роботи (Ремонт і реставрація каплиці Дунін-Борковських, реставрація розписів, реставрація органу і хорів, вітражу "Матір Божа Королева Ангелів", реставрація лав у пресвітерії, консерваційні та реставраційні роботи на картині "Преображення Господнє", реставраційні роботи епітафій та підлоги) у Латинському кафедральному соборі Успіння Пресвятої Діви Марії на пл. Катедральній, 1.

У інтер'єрі Вірменського кафедрального собору Успіння Пресвятої Богородиці на вул. Вірменській, 7 був проведений 2-й етап консерваційних робіт, довкола мозаїки авторства Мегофера у найстарішій частині Вірменського собору у Львові. Також здійснювались роботи з реставрації вітража.

Реставраційні роботи розписів в трапезній в колишніх келіях комплексу монастиря отців Домініканів на пл. Музейній, 1.

Дослідження та консерваційні роботи ротонди над криницею комплексу монастиря отців Бернардинів на пл. Соборній, 3а.

У храмі Петра і Павла ордену оо. Єзуїтів на вул. Театральній, 11 у м. Львові проведено черговий (8-й) етап рятівних консервативних робіт фресок склепінь: збереження фресок Франца та Себастьяна Екштейна на склепінні нави - III етап естетична реставрація розписів. Реставрація картини св. Бенедикта.

Розпочато комплекс професійних консерваційних робіт муру та дзвіниці біля костелу св. Антонія на вул. Личаківській, 49а.

Виконано реставрацію двох скульптур св. Рози з Ліми і св. Катерини з Сієни та рятівні роботи ваз на домініканському костелі.

Каплиця Боїмів: проведено консерваційні дослідження скульптури Скорботного Христа та розпочато консерваційні роботи.

Виконано дослідження та консерваційні роботи аттика колишнього костелу Усіх Святих комплексу монастиря сестер бенедиктинок на пл. Вічевій, 2.

Виконано реставрацію колони зі скульптурою Скорботного Христа на вул.Зеленій.

За кошти Міністерства культури та національної спадщини республіки Польщі, у рамках проекту «Спільна спадщина» у 2021 році виконано робіт на суму **14 053 000,00 грн.** (розрахунок, згідно з курсом НБУ 6,50 грн за 1 zł (2 162 000 zł), (2017 р. - 10 922 250 грн., 2018 - 15 131 992 грн., 2019 - 6 290 970 грн., 2020 – 14 141 815,61 грн.). В рамках Стратегічної Програми Інституту Полоніка "Охорона культурної спадщини за кордоном" виконано робіт на суму **36 123 245,00** грн (розрахунок, згідно з курсом НБУ 6,50 грн за 1 zł (5 557 422,31 zł). Всього у 2021 році в рамках спільного проекту профінансовано консерваційних, реставраційних та інвентаризаційних робіт на суму **50 176 245,00** грн. (7 719 422,31 zł).

Продовжено співпрацю в рамках **Проекту Європейського Союзу «ReHERIT – спільна відповідальність за спільну спадщину»**, де управління є головним партнером. Партнери: Центр міської історії Центрально-Східної Європи, Лабораторія міського простору та міська рада м. Умань.

Завершено Проект Європейського Союзу «ReHERIT – спільна відповідальність за спільну спадщину»(2019-2021 рр.), в рамках якого в 2021 р. реалізовано:

- проект «Капітальний ремонт площі Коліївщини»
- 10 міні-грантів для проектів з Чорткова, Івано-Франківська, Бібрки, Ізмаїла, Хмельницького, Межибожа, Надвірної, Острога, Чигирини, Рівного.
- підсумковий Форум «Горизонти спадщини» (15-16 квітня 2021), участь взяли понад 80 учасників з усієї України

Участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Об'єкти всесвітньої спадщини: практики сталого розвитку міської спадщини» 30.11.- 01.12.2021

СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ВИЩОГО РІВНЯ ТА ІНШИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ З ПИТАНЬ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Організовано три онлайн-семінари щодо обговорення проекту змін до Закону України "Про охорону культурної спадщини" в контексті повноважень місцевих органів охорони культурної спадщини, а також щодо можливості створення окремого статусу об'єктів культурної спадщини - муніципальної пам'ятки, щодо збереження традиційного характеру середовища та протидії хаотичній забудові. Семінари організовані за участю Міністерства культури та інформаційної політики та органів охорони культурної спадщини Чернівців, Одеси, Дніпра, Івано-Франківська, Запоріжжя, Харкова, Жовкви, Кам'янець-Подільського.

Співпраця з органами охорони культурної спадщини інших міст. Участь в онлайн-проекті Твоя Україна #za_mistom , організованим управлінням культури та туризму Чернігівської міської ради (популяризація культурної спадщини Львівської міської територіальної громади).

Робота у он-лайн воркшопі на тему «Застосування геоінформаційних технологій у комплексних дослідженнях історичних природно-технічних систем (ландшафтів, заповідних територій тощо)» 20.05.2021 р.

Управління підготувало п'ять заявок з стратегіями розвитку та необхідними супровідними документами на участь у відборі проектів на виконання робіт з

реставрації, консервації, ремонту на пам'ятках культурної спадщини, які будуть реалізовані в рамках програми «Велике будівництво». Зокрема було подано такі об'єкти як: «Ремонтно-реставраційні роботи пам'ятки архітектури національного значення - колишнього костелу Магдалини на вул. С. Бандери, 8 (10), охоронний № 345», «Ремонтно-реставраційні роботи огорожі з брамою та офіцинами для сторожі палацу на вул. М. Коперника, 15 пам'ятки архітектури національного значення, охоронний № 1310 у м. Львові», «Ремонтно-реставраційні роботи даху будівлі театру на вул. Лесі Українки, 1», «Реставраційно-ремонтні роботи вежі Корнякта на вул. Руській, 7 у м. Львові, пам'ятки архітектури національного охоронний №332/2)», «Ремонтно-реставраційні роботи сходової клітки пам'ятки архітектури ХХ ст. (охоронний №250) будинку страхового товариства "Дністер" на вул. Руській, 20 у м. Львові (1-ша міська поліклініка)».

Передбачені субвенції для виконання реставраційних робіт, які не були використані розпорядниками коштів, а саме:

- Субвенція обласному бюджету на протиаварійні роботи в дерев'яній церкві Собору Преображення Господнього пам'ятки архітектури національного значення 1787 року (ох. №452/1) в с. Зарудці Жовківського району Львівської області. (Коригування) у розмірі 1 000 000 грн.
- Субвенція державному бюджету на капітальний ремонт нежитлової будівлі (літера Б-1 за техпаспортом) та благоустрій території з влаштуванням громадського простору Львівського національного університету ім. Івана Франка на вул. М. Грушевського, 4 у м. Львові у розмірі 1 000 000 грн.
- Субвенція державному бюджету на капітальний ремонт корпусу № 20 на вул. Князя Романа, 3-А у м. Львові для облаштування наукового дослідних лабораторій та інформаційно-комунікаційних майданчиків інноваційного (наукового) парку на базі НУ "Львівська політехніка" у розмірі 2 311 000 грн.

ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ УПРАВЛІННЯ У 2021 РОЦІ

Витрати загального фонду по управлінню (поточні видатки) склали - **6 049 095,47** грн.

Витрати спеціального фонду (бюджету розвитку міського бюджету м. Львова) на ремонтно-реставраційні роботи та капітальний ремонт склали – **37 677 549,23** грн.

Діаграма №2.

РОБОТА ПІДПОРЯДКОВАНИХ УПРАВЛІННЮ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЛКП «Бюро спадщини» та ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»

ЛКП «БЮРО СПАДЩИНИ»

У звітному періоді (2021 рік) ЛКП «Бюро спадщини» отримало **2631058,10** грн. від надання послуг юридичним та фізичним особам.

На замовлення юридичних і фізичних осіб ЛКП «Бюро спадщини» у 2021 році виконало наступні роботи:

- 56 облікових документацій;

- 10 проектно-кошторисних документацій на реставрацію та капітальний ремонт будівель

- 23 об'єкти – технічний нагляд за виконанням робіт.

У 2021 р. ЛКП «Бюро спадщини» продовжило реалізацію програми співфінансування відновлення вікон і брам. Відновлено у рамках програми **43** брами на суму 2 076 864, 10 грн., з якої частка співфінансування з міського бюджету становила 1 597 587,77 грн., частка мешканців 479 276,33 грн.

На даний час, у роботі ще 3 брами на загальну суму 164 177,18 грн., з якої частка співфінансування з міського бюджету становила 126 290, 14 грн., частка мешканців 37 887, 04 грн. Завершення робіт заплановано в січні 2022 р.

Також у 2021 р. відновлено **26** вікон на **7** об'єктах (квартирах). Загальна сума робіт становила 452 184,60 грн., частка співфінансування з міського бюджету становила 322 989,00 грн., частка мешканців 129 195, 06 грн.

На даний час, у роботі ще 1 об'єкт (5 вікон та балконний блок) на загальну суму 89 040, 00 грн., з якої частка співфінансування з міського бюджету становила 63 600,00 грн., частка мешканців 25 440,00 грн. Завершення робіт заплановано в січні 2022 р.

У вересні 2021 р. прийнято додатково в програму 111 заявок на відновлення брам та 66 заявок на відновлення вікон. Ці заявки заплановано опрацювати протягом наступних бюджетних періодів.

Також ЛКП «Бюро спадщини» провело ряд заходів з популяризації культурної спадщини у місті спільно з управлінням охорони історичного середовища:

1. У березні презентовано онлайн-проект «Археологічні знахідки Львова», головним завданням якого було популяризувати археологічну спадщину міста та показати найцікавіші археологічні знахідки, які були виявлені у Львові.
Інтерактивна 3D-мапа складається з чотирьох розділів, які на основі знахідок розповідають, як виглядало житло львів'ян у різні епохи, якою була інфраструктура міста, зокрема, водогонів, історію оборонних та сакральних споруд.
2. В березні презентовано документальний мініфільм для фахівців, де були відзняті усі етапи відновлення дверей, які проводив фахівець Ростислав Малецький під час Днів реставрації, що відбулися влітку 2020-року. Мініфільм набрав близько 4800 охоплення на Facebook сторінці Бюро спадщини та понад 600 переглядів на youtube.
3. Також спільно із студентами Українського католицького університету було знято та представлено промоційний відеоролик про необхідність збереження історичних будівель міста. Який набрав понад 4000 охоплення на Facebook сторінці Бюро спадщини та 1000 переглядів на youtube. В рамках реалізації проекту було проведено ряд екскурсій для мешканців історичних будинків вулицями, на яких вони живуть. Результати екскурсій підсумували в постах на Facebook-сторінці Бюро спадщини у Львові.
4. В червні проведено фотоконкурс «Левинський в об'єктиві», який був присвячений до 170-ліття з дня народження відомого львівського будівничого Івана Левинського та мав на меті популяризувати його спадщину у Львові. Журі визначило трьох переможців, які отримали подарунки. Загалом у конкурсі взяло участь понад 50 учасників та надіслано понад 200 тематичних фотографій.
5. В липні презентовано вуличну виставку учасників фотоконкурсу «Левинський в об'єктиві», яку облаштували вздовж стінки Бернардинського муру, що на вулиці Валовій, 20. Там представлені відібрані 60 конкурсних фото, усіх учасників. Львів'яни гуляючи вулицею Валовою можуть не лише переглянути конкурсні світлини, а й переглянути всі інші фото з допомогою QR-коду.

6. В липні презентовано першу виставку «Альфред Захарієвич (1871–1937) – чільний майстер залізобетонної архітектури Львова початку ХХ ст.». Біля Ратуші облаштували спеціальні вуличні інформаційні стенди з інформацією про постать відомого львівського будівничого Альфреда Захарієвича, який запровадив використання залізобетонних конструкцій, яке стало революцією в будівництві на початку ХХ ст. у Львові. Завдяки виставці було привернуто увагу суспільства до будівель авторства Захарієвича, як архітектурних шедеврів та необхідність їхнього збереження.
7. У вересні презентовано виставку «Львів – пограниччя енеолітичних культур Сходу і Заходу». Біля Ратуші облаштували спеціальні вуличні інформаційні стенди з інформацією про найважливіші знахідки які були віднайдені на території Львівської міської територіальної громади та найбільші європейським археологічні культури доби енеоліту IV початку III тис. до н. е – Кукутень-Трипільський культурно-історичній спільності та культурі лійчастого посуду, які разом займали територію Європи від берегів Північного моря на заході та до Чорного на сході. Різні за своїм походженням, вони демонструють відмінні стилі матеріальної та духовної культури, які своєю неповторністю вражають сучасників.
8. В грудні презентовано другу виставку по Альфреду Захарієвичу під назвою «Законодавець стилю в архітектурі Львова початку ХХ ст.». Біля Ратуші облаштували спеціальні вуличні інформаційні стенди з інформацією про постать відомого львівського будівничого, який запровадив використання залізобетонних конструкцій, яке стало революцією в будівництві на початку ХХ ст. у Львові. Завдяки виставці було привернуто увагу суспільства до будівель авторства Захарієвича, як архітектурних шедеврів та необхідність їхнього збереження.
9. Впродовж року ЛКП «Бюро спадщини» реалізовувало проєкт «100 років модернізму у Львові» в рамках реалізації програми «Львів 2020-2021: Фокус на культуру». Його провідною ідеєю є запобігти подальшій втраті цінних будівель львівського модернізму, розпочавши процес їх збереження способом привернення уваги до львівської архітектури модернізму, включення її в європейський контекст, а також загострення уваги мешканців міста, власників та орендарів нерухомості, ОСББ на важливості збереження архітектури модернізму, як такої, що має цінність. Виховання в молодого покоління розуміння якісної архітектури та її збереження.

Основне завдання проєкту – ідентифікація та належна оцінка будівель львівського модернізму, вивчення, дослідження та напрацювання стратегії збереження та розвитку архітектури львівського модернізму, як важливого європейського феномену.

В рамках реалізації проєкту було створено Facebook-сторінку «100 років модернізму у Львові» та наповнено постами, а також відзнято в рамках проєкту промо-роліками про будівлі модернізму у Львові (8 промо-роліків), промо-роліки також розміщені на facebook-сторінці Бюро спадщини.

Також в рамках реалізації проєкту було ознаковано 30 будинків, які є яскравими зразками архітектури міжвоєнного модернізму. Новина отримала позитивний відгук у медіа, більше 11 згадок.

Додатково ЛКП "Бюро спадщини" у Львові у партнерстві із управлінням охорони історичного середовища Львівської міської ради та Інститутом архітектури НУ "Львівська політехніка" підготувало путівник "Шлях львівського модернізму". Новина отримала позитивний відгук у медіа, понад 5 згадок.

Також ЛКП "Бюро спадщини" у Львові у партнерстві з управлінням охорони історичного середовища Львівської міської ради та Інститутом архітектури НУ "Львівська політехніка" підготувало інформаційний довідник «Львівський

модернізм» про будинки періоду міжвоєнного часу. Новина отримала позитивний відгук у медіа, понад 8 згадок.

Також ЛКП «Бюро спадщини» підготувало ряд краєзнавчих публікацій, які виходили як на власному сайті, так і підготовані для провідних видань, з яких:

1. «Хочемо зробити вулицю Котлярську показовою з реставрації брам», – Євген Булавін
2. Як приватна ініціатива львів'ян врятувала один з найстарших вагонів України
3. Скарби будівлі Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника
4. «РадіоГараж» – новий простір у серці Львова із збереженою автентикою
5. Ігор Жук: Захарієвичі півстоліття були законодавцями стилю львівської архітектури

У 2021 р. В ЛКП «Бюро спадщини» продовжували активно діяти чотири канали комунікації:

1. Сайт ЛКП «Бюро спадщини» (193 публікації на сайті, охоплення – 25011 користувачів);
2. Facebook сторінка (4 408 читачів; охоплення користувачів за рік – 537 870; публікацій – 167);
3. Instagram сторінка – (954 підписники; охоплення користувачів за рік – 11 834; кількість публікацій – 422);
4. Telegram канал (286 підписників).

ЛКП «МУЗЕЙ «ЛИЧАКІВСЬКИЙ ЦВИНТАР»

У 2021 році, з метою збереження культурної спадщини, на території ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»» виконано наступні роботи з благоустрою та впорядкування території музею:

- **ремонт та впорядкування пам'ятників:**

1. Надгробок **Яримовича Костянтина** (поле 63) - адміністратора і пароха на Збоїськах, сотрудника в Успенській церкві у Львові та пароха в церкві Петра і Павла. У 1900 р. Костянтин Яримович хрестив доньку Михайла Грушевського – Катерину Грушевську.
2. Надгробок **Кароліни Янкевичевої з Ключенків** (1908 р., поле 16).
3. Надгробок **Черневича Йосифа** (поле 63) - старшого управителя пошти.
4. Надгробок **Федусевича Юліана** (поле 60а) – судді апеляційного суду, міністра справедливості (судове міністерство) уряду Я.Стецька, брата Мирона Федусевича – одного зі співзасновників Пласту та тестя Андрія П'ясецького – інженера-лісівника і міністра лісівництва в уряді Я.Стецька.
5. Надгробок **Бориса Тягна** (поле 5) – українського театрального та кіно-режисера, педагога, Народного артиста. У 1948-1964 роках головний режисер Львівського українського драматичного театру імені Марії Заньковецької.
6. Гробниця **родини Танчаковських** (поле 5), у якій похований **Танчаковський Йосип** - галицький педагог, учитель і управитель народної школи імені Маркіяна Шашкевича у Львові, організатор фахового шкільництва «Рідної Школи» та **Танчаковський Богдан-Ігор** - стрілець УНР, студент права. Гробниця збудована за проектом відомого архітектора і художника Олександра Лушпинського.
7. Надгробок **Стефановича Лева** (поле 5) - судді апеляційного суду, батька січового стрільця, старшини УГА Івана Стефановича та художниці-графіка, громадської діячки Ярослави Музики.
8. Надгробок **Січинського Юліана** (поле 57) – надрадника доменів і лісів.

9. Надгробок **Павлика Михайла** (поле 21) - письменника, публіциста, перекладача, редактора, видавця, бібліотекаря, фольклориста, громадського і політичного діяча та його сестри Павлик Анни - громадської і культурної діячки, письменниці, фольклористки, учасниці жіночого руху в Галичині.
10. Надгробок **Ничая Аполлона** (поле 5) – громадського і освітнього діяча, економіста, агронома, редактора, одного з перших діячів кооперативного руху в Галичині.
11. Надгробок **Максимяка Дмитра** (поле 59) – священика, січового стрільця, четаря УГА.
12. Надгробок **Магалецького Юрія** (поле 75) - громадського діяча, живописця, графіка, учня Іллі Рєпіна.
13. Надгробок **Коцка Адама** (поле 5) - студента правничого відділу Львівського університету, члена українського академічного молодіжного товариства «Вільна громада» і товариства робітників «Воля», борця за національний університет у Львові.
14. Надгробок **Копистянського Адріана** (поле 63) - українського історика, педагога, доктора філософії, члена Ставропігійського братства.
15. Надгробок **Ковжуна Павла** (поле 21) - українського графіка, живописця, публіциста і мистецтвознавця.
16. Надгробок **Кишакевича Йосифа** (поле 16) - композитора і хорового диригента, священика УГКЦ, військового капелана.
17. Надгробок **Загайкевич Теодозії** (поле 12) – народної вчительки, дружини відомого громадського діяча, педагога і публіциста Богдана Загайкевича.
18. Надгробок отця **Гургули Володимира** (поле 19) - пароха Успенської церкви у Львові, який у 1916 році провадив багатолюдний похорон Івана Франка з його будинку по вул. Понінського, 4.
19. Гробниця **родини Козловських** (поле 12), в якій похований Орест-Єремія Козловський – старший учитель народної школи в Рогатині.
20. Надгробок **Гордона Якуба** (поле 61) - товариша Тараса Шевченка по казахській неволі, письменника-мемуариста, політичного засланця.
21. Гробниця **родини Глодзінських** (поле 43), в якій похований Антін Глодзінський – рідний дядько Степана Бандери по лінії матері, священик, педагог, інспектор рільничих шкіл, автор статей та брошур на сільськогосподарську тематику.
22. Надгробок **Гладишовського Антіна** (поле 5) - громадського і культурно-освітнього діяча, економіста, директора «Крайового союзу кредитового» у Львові.
23. Гробниця **родини Вітковицьких** (поле 52), в якій похована **Скрипник з Вітковицьких Іванна** - дружина громадського і політичного діяча, Патріарха Української автокефальної православної церкви Мстислава Скрипника.
24. Надгробок **Білинського Володимира** (поле 13) – професора математики.
25. Надгробок **Матчака Михайла** (поле 51) - січового стрільця, сотника УСС.
26. Надгробок **Банаха Нестора** (поле 63) - діяча ЗУНР, професора семінарії та **Банаха Павла** – педагога і літератора.
27. Гробниця **родини Панусевич** (поле 35), в якій похований Яків Панусевич – ц.к. майор крайової оборони;
28. Гробниця, в якій похований **Ярка Теодор** (поле 35) – священик УГКЦ, душпастир у Перемиській єпархії, парох у Боратині.

- **заощення бруківкою алей між полями:**
№№2 і 7; №№7 і 8; №№7 і 9; №№8 і 16; №№70 і 77;
Вартість робіт з заощення алей у 2021 р. – 230 000 грн.
- **встановлення надгробків на віднайденних місцях поховань:**
 1. **Пулюя Михайла** (поле 72) - ад'юнкта Окружної дирекції публічних робіт у Львові, молодшого брата відомого фізика Івана Пулюя.
 2. **Масляка Володимира** (поле 62) - письменника, перекладача, критика, журналіста, батька поета і перекладача Степана-Юрія Масляка.
 3. **Климковича Ксенофонта** (поле 55) — українського прозаїка, поета, перекладача, журналіста, співробітника галицьких видань 60-х років XIX ст.
 4. **Кеупруляна Карапета** (поле 50) – вченого, знавця вірменської мови і викладача Львівського університету та його дружини Кеупрулян-Вуйцік Броніслави-музиколога, діяча Архідієзїальної спілки вірмен у Львові.
 5. **Каратницького Модеста** (поле 60) – правознавця, судді, громадського діяча, посла парламенту Австро-Угорщини.
- **В рамках співпраці з товариством «Ческа беседа» у Львові та Генеральним консульством Чеської Республіки у Львові** встановлено пам'ятний знак на віднайденому місці поховання **Боубліка Карела** (поле 19) – чеського архітектора та будівничого, автора багатьох будівель у Львові.
- підняття та встановлення надгробків, які були пошкоджені внаслідок **буревію 25.06.2021 р. (250 пам'ятників)**.
- **озеленення території** (висаджування дерев і кущів при головних алеях).
- **зрізка фаутих дерев**
- **здійснення благоустрою території (біля 230 локацій):**
 - поточний ремонт на меморіалах;
 - благоустрій території біля відомих поховань;
 - благоустрій території при алеях цвинтаря.

У 2021 році **науковим відділом** музею «Личаківський цвинтар» здійснено наступні роботи:

 - інвентаризація території (обхід, фотофіксація, створення електронної бази поховань полів №№3, 5, 63);
 - доповнення картотеки наукового відділу музею на 2000 позицій (картотека наукового відділу налічує близько 65 тис. позицій);
 - створення і доповнення електронної бази поховань Личаківського цвинтаря на основі опрацювання архівних книг реєстрації поховань Личаківського цвинтаря (з 2-ої пол. XIX ст. по 1993 р.). Опрацювання архівних книг на літери Б, М, К;
 - встановлення втрачених місць поховань відомих діячів – 15 місць;
 - надання інформації про поховання за запитами громадян;
 - Співпраця з:
 - Генеральним консульством Чеської Республіки у Львові – збір і надання інформації про поховання чехів на території Личаківського цвинтаря;
 - ЛКП «Бюро спадщини» - проведення екскурсії відреставрованими надгробками в рамках акції «Дні реставрації»;
 - управлінням туризму Львівської міської ради.

Участь **ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»** у підготовці до проведення урочистих заходів на території Личаківського цвинтаря у 2021 році:

 - День Соборності України - урочисті заходи на Полях Почесних поховань №67 і №76;

- День пам'яті полеглих у бою під Крутами- урочисті заходи на полі №9 і Полі Почесних поховань №67;
- День Героїв Небесної Сотні – вшанування Героїв Небесної Сотні на Полі Почесних Поховань №67;
- День Героїв – урочисті заходи на Полях Почесних поховань №67 і №76;
- Вшанування пам'яті Івана Франка – урочисті заходи на полі №4;
- День Незалежності України – урочисті заходи на Полях Почесних Поховань №67 і №76;
- День захисника України – урочисті заходи на Меморіалі воїнів УПА, Полях Почесних поховань №67 і №76;
- День Гідності і Свободи - вшанування Героїв Небесної Сотні на Полі Почесних Поховань №67;
- День Збройних Сил України – урочисті заходи на Полях Почесних Поховань №67 і №76;
- Панахиди на могилах відомих особистостей;
- Вшанування пам'яті полеглих захисників України – панахиди на Полі Почесних Поховань №76 (щомісяця);
- інші пам'ятні заходи.

Виконано робіт у 2021 р. на суму - 1 млн. 200 тис. грн.

Загальний дохід у 2021 р. – 11 млн. 621 тис. грн.

Чистий дохід у 2021 р. – 9 млн. 779 тис. грн.

Ріст доходу у порівнянні з 2020 р. – 28%

Чистий прибуток у 2021 р. – 305 тис. грн.

Ріст чистого прибутку у порівнянні з 2020 р. – 232%

Кількість туристів у 2021 р. – 105 тис. осіб.

Ріст кількості туристів у порівнянні з 2020 р. – 61%

**ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ, ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ
ДО ПРОГРАМ (ПРОЕКТІВ) ТА ОБМІН ДОСВІДОМ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ І ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ МІСТА
УПРАВЛІННЯМ ОХОРОНИ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА,
ЛКП «БЮРО СПАДЩИНИ», ЛКП «МУЗЕЙ «ЛИЧАКІВСЬКИЙ ЦВИНТАР»**

Проводилась робота з мешканцями щодо участі у Програмах оновлення та проведення ремонтно-реставраційних робіт вікон та брам.

Постійно надаються консультації та інформування щодо реалізації Програми співфінансування балконів пам'яток культурної спадщини. В тому числі інформування в режимі онлайн про виконання реставраційних робіт у 2021 році, про хід реалізації проектів та програм.

Спільно з ЛКП «Бюро спадщини» проведено екскурсії об'єктами, реставрація яких виконана або здійснюється на замовлення управління та в рамках Програми реставрації входних брам в будинки.

Працівниками управління надавались фізичним та юридичним особам консультації з питань збереження та реставрації об'єктів культурної спадщини в режимі онлайн та в телефонному режимі, а також під час обстежень на об'єктах.

В червні ЛКП «Бюро спадщини» та управління охорони історичного середовища розпочало проект «Де межа», який має на меті проінформувати мешканців історичної частини міста про цінність будинків та міського простору, в якому вони живуть. В рамках проекту були розроблені інформаційні афіші та буклети з інформацією про поведінку в історичному середовищі, актуальні програми співфінансування, які діють в місті та адміністративні послуги, які надає управління охорони історичного середовища. Їх отримали усі мешканці історичних будинків у Львові.

З 3-13 серпня у Львові було проведено щорічні Дні реставрації у Львові. Метою заходу було залучення мешканців та майстрів до процесу реставрації та популяризація реставрації елементів історичних будівель, що сприятиме збереженню спадщини міста.

Упродовж десяти днів фахівці проводили показову реставрацію історичної скульптури святого Антонія. У дворі будинку на вулиці Погулянка, 20, ЛКП «Бюро спадщини» облаштувало спеціальну альтанку, у якій в режимі реального часу можна було спостерігати за процесом реставрації скульптури.

Також було проведено ряд тематичних екскурсій для усіх охочих, а саме: Екскурсія відреставрованими скульптурами Личаківського цвинтаря, екскурсія знаковими скульптурами Львова, екскурсія музеєм Івана Пінзеля, екскурсія скульптурами левів Львова.

12 вересня у Львові відбулися Європейські дні єврейської культури і спадщини, метою було познайомити містян ближче з європейською спадщиною Львова та долучити до вивчення історії міста не лише дорослих, але й дітей, через екскурсії, квести та концерт єврейської пісні на Просторі Синагог. Учасниками стали більше 100 людей.

Про особливості збереження культурної спадщини історичного міста Управління охорони історичного середовища та ЛКП «Бюро спадщини» розповіли учасникам проекту Літня школа для молоді "Охорона культурної спадщини - моя справа".

Участь у лекції-дискусії з Сузанною Агне, архітекторкою бюро Seisspearl на тему: «Сучасна архітектура в історичній забудові австрійських міст». Захід відбувся 06 липня 2021 у приміщенні простору "Радіогараж", що на вул. Князя Романа,6.

Організовано науково-дослідний волонтерський табір «Львівський модернізм» (учасники - студенти і викладачі з Національного університету «Львівська Політехніка» та Академії мистецтв у Варшаві).

Відзначення кращих практик в галузі реставрації та збереження пам'яток архітектури в номінаціях "Реставраційна ініціатива власників та/або мешканців будівель, які є пам'ятками", "Реставратор року", "Реставраційна компанія року", "Громадська ініціатива року", "Інвестор року", "Меценат року".

На особистий прийом начальника управління звернулося 80 фізичних та юридичних осіб. Надано 164 коментарі, участь у 6-ти теле- та радіоефірах, 8 пресконференціях на об'єктах, які реставрували.

Залучено громадськість до обговорення проектів облаштування громадських просторів, зокрема території площі Коліївщини.

У 2021 р. в управлінні продовжували активно діяти канали комунікації: сайт Управління охорони історичного середовища, Facebook сторінка, Instagram сторінка.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ НА 2022 РІК.

- У рамках реалізації заходів Комплексної стратегії м. Львова 2012-2025 р. р., і на виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку м. Львова, за напрямком «Культурна спадщина» планується реалізація проектів з реставрації окремих елементів пам'яток, розпочатих у 2020 році (за наявності бюджетних призначень): дахів, скульптур, фасадів, проектів щодо впорядкування територій, на які у 2020-2021 році опрацьовано ПКД. Управління виконуватиме функції замовника, здійснюватиме супровід проведення робіт.
- Продовження Програми проведення ремонтно-реставраційних робіт балконів будинків пам'яток культурної спадщини на території міста Львова у 2020-2025 рр., (за наявності бюджетних призначень).
- Продовження Програми співфінансування ремонтно-реставраційних робіт брам та вікон спільно з ЛКП «Бюро спадщини».
- Продовження Програми «Спільна спадщина», продовження виконання ремонтно-реставраційних робіт та нові об'єкти. Реставрація надгробків та каплиць Личаківського цвинтаря.
- Опрацювання нових програм співфінансування.
- Проведення просвітницької роботи, зокрема Літньої школи реставрації.
- Реалізація програм в галузі відновлення пам'яток культурної спадщини, згідно з бюджетними призначеннями.
- Укладання охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини.
- Затвердження історико-архітектурного опорного плану м. Львова у Центральному органі охорони культурної спадщини.
- Проведення інформаційно-просвітницької роботи з власниками та користувачами пам'яток.

Додатки на __ арк.

Начальник управління
охорони історичного середовища

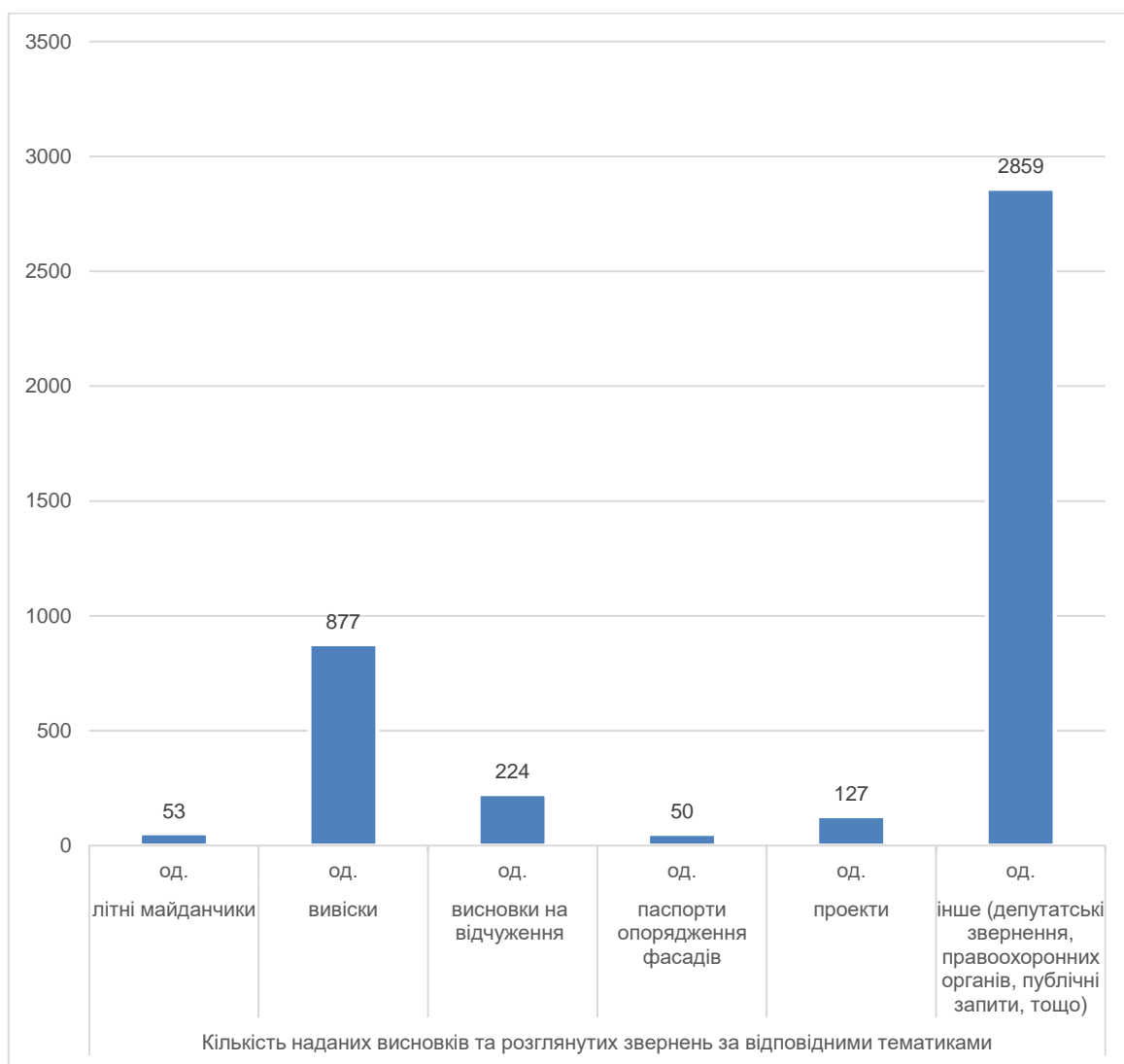
Лілія ОНИЩЕНКО-ШВЕЦЬ

Додаток №1 до звіту управління
охорони історичного середовища за
2021 рік.

В рамках українсько-польського проекту «Збереження спільної культурної спадщини» у співпраці з Інститутом «Полоніка» на території музею «Личаківський цвинтар» у 2021 році відреставровано 10 надгробків, 1 каплицю та 1 лавку:

1. **Гробниця родини Клямут**, в якій похований **Мечислав Гембаровіч** (1893 - 1984) — мистецтвознавець, багаторічний керівник найбільшої книгозбірні Львова (Оссолінеум - ЛНБ ім. В.Стефаніка). Поле 60а.
2. **Надгробок Яна Гутковського**(1776 – 1863) – ієрарха польської католицької церкви, домініканця, схоластика кафедральної капітули у Плоцьку, капелана наполеонівських військ і головного капелана армії часів Польського Конгресового Королівства. Поле 4. Скульптор Павло Евтельє.
3. **Надгробок Станіслава Зарванського** (пом. 05.01.1834). Поле 15. Скульптор Антон Шімзер.
4. **Надгробок Юзефа Ногая** (1856-1926) – вчителя, директора гімназії, члена Повітової Шкільної Ради, члена Літературного Товариства ім. А.Міцкевича. Поле 1. Скульптор Вітольд Вінцент Равський;
5. **Гробниця Якуба Печонки** (1861-1884). Поле 71. Авторство скульптури приписують Гартману Вітверу;
6. **Гробниця родини Пюрко**, в якій поховані Пюрко Яцко (1823-1881) та Пюрко Катерина (1829 - 1897). Поле 12.
7. **Надгробок Адама Ясінського** (пом. 02.03.1862) – Перемиського єпископа латинського обряду. Поле 22. Скульптор Павло Евтельє.
8. **Гробниця Тренклів, Браєрів і Вайглів** - родини купців. Поч. ХІХ ст. Поле 6. Скульптор Антон Шімзер.
9. **Надгробок Юліани Неватер**. Поч. ХІХ ст. Поле 6. Скульптор Антон Шімзер.
10. **Надгробок Юзефа і Терези Шабінгер**. Поч.ХІХ ст. Поле 6. Скульптор Гартман Вітвер.
11. **Лавка на полі №15**. Після реставрації встановлена на полі №2 перед каплицею родини Молендзинських.
12. **Каплиця родини Барчевських**. Кін. ХІХ ст. Поле 70. Арх. Владислав Галицький (продовження робіт).

Додаток № 2 до звіту управління
охорони історичного середовища за
2021 рік.

Додаток № 3 до звіту управління
охорони історичного середовища за
2021 рік.

